

До

Председателя

на 43-то Народно събрание

Г-жа Цецка Цачева

НАРОДНО СЪБРАНИЕ	
Вх. No	654-01-49
Дата	07 / 04 2016 г.

9¹³

Уважаема г-жо Председател,

На основание чл. 87, ал. 1 от Конституцията на РБ и чл. 73, ал. 1 и сл. от ПОДНС, внасяме Законопроект за изменение и допълнение на **Закона за данък върху добавената стойност**.

Моля, така приложеният проект, да бъде разпределен и разгледан по законоустановения ред.

София, 07.04.2016г.

Вносители:

Мартин Димитров,

Петър Славов

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
43-ТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

Проект!

Закон за изменение и допълнение на
Закона за данък върху добавената стойност

Обн., ДВ, бр. 63 от 4.08.2006 г., в сила от датата на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз; изм., бр. 86 от 24.10.2006 г., в сила от датата на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз; доп., бр. 105 от 22.12. 2006 г., в сила от датата на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз; изм. и доп., бр. 108 от 29.12.2006 г. в сила от 01.01.2007 г.; изм., бр. 37 от 08.05.2007 г. ; изм., бр. 41 от 22.05.2007 г.; доп., бр. 52 от 29.06.2007 г.; изм., бр. 59 от 20.07.2007 г., в сила от 01.03.2008 г.; изм. и доп., бр. 108 от 19.12.2007 г., в сила от 19.12.2007 г.; изм. и доп., бр. 113 от 28.12.2007 г., в сила от 01.01.2008 г.; изм. и доп., бр. 106 от 12.12.2008 г., в сила от 01.01.2009 г.; доп., бр. 12 от 13.02.2009 г., в сила от 13.02.2009 г.; изм., бр. 23 от 27.03.2009 г., в сила от 01.11.2009 г.; изм., бр. 74 от 15.09.2009 г., в сила от 15.09.2009 г.; изм. и доп., бр. 95 от 01.12.2009 г., в сила от 01.01.2010 г.; изм. и доп., бр. 94 от 30.11.2010 г., в сила от 01.01.2011 г.; изм., бр. 100 от 21.12.2010 г., в сила от 01.07.2011 г.; изм. и доп., бр. 19 от 08.03.2011 г., в сила от 08.03.2011 г.; изм., бр. 77 от 04.10.2011 г.; изм. и доп., бр. 99 от 16.12.2011 г., в сила от 01.01.2012 г.; изм. и доп., бр. 54 от 17.07.2012 г., в сила от 17.07.2012 г.; изм. и доп., бр. 94 от 30.11.2012 г., в сила от 01.01.2013 г.; изм., бр. 103 от 28.12.2012 г., в сила от 01.01.2013 г. ; изм. и доп., бр. 23 от 08.03.2013 г., в сила от 08.03.2013 г.; изм., бр. 30 от 26.03.2013 г., в сила от 26.03.2013 г.; изм., бр. 68 от 02.08.2013 г., в сила от 02.08.2013 г.; изм. и доп., бр. 98 от 12.11.2013 г., в сила от 01.12.2013 г.; Дата на влизане в сила изменена на 01.01.2014 г. - бр. 104 от 03.12.2013 г., в сила от 01.12.2013 г.; изм. и доп., бр. 101 от 22.11.2013 г., в сила от 01.01.2014 г.; изм. и доп., бр. 109 от 20.12.2013 г., в сила от 01.01.2014 г.; изм., бр. 1 от 03.01.2014 г., в сила от 01.01.2014 г.; изм. и доп., бр. 105 от 19.12.2014 г., в сила от 01.01.2015 г.; изм. и доп., бр. 107 от 24.12.2014 г., в сила от 01.01.2015 г.; доп., бр. 41 от 05.06.2015 г.; изм., бр. 79 от 13.10.2015 г., в сила от 01.08.2016 г.; изм., бр. 94 от 04.12.2015 г., в сила от 01.01.2016 г.; изм. и доп., бр. 95 от 08.12.2015 г., в сила от 01.01.2016 г.

§1. В чл. 80, ал. 2 се създават нови т. 7 и т.8 със следния текст:

Т. 7. „дарения на хранителни стоки в полза на юридически лица с нестопанска цел за извършване на общественополезна дейност, вписани в регистъра по чл. 99а и извършващи хранително банкиране по смисъла на този закон, ако стойността на тези дарения за една календарна година е в общ размер на не повече от 0.5% от годишния оборот на данъчно задълженото лице – дарител и датата на дарението е не по-рано от 30 дни преди изтичане на срока на годност или трайност на съответните хранителни стоки, определен съгласно нормативен акт. Стоките, предмет на дарение по предходното изречение, задължително се маркират с текста „дарение, не подлежи на продажба“ и не могат да бъдат продавани или да са предмет на друг вид възмездна сделка и се използват само в обществена полза.“

Т.8. „дарения по предходната точка могат да се извършват от лица, които нямат изискуеми и неплатени данъчни, осигурителни или други публични задължения и през последните 2 години нямат влязло в сила наказателно постановление за

нарушение на чл.180, 180а, 181, 182, 185 от този закон. Даренията се отразяват на отделен ред в дневниците за продажбите и справките-декларации по чл. 125 по този закон по ред, определен с Правилника за прилагане на закона."

§2. В чл. 94 се добавя нова ал. 4 със следния текст:

Ал. 4 „На задължителна регистрация в специален регистър в Националната агенция за приходите подлежат и лицата, получаващи дарения от регистрирани по този закон лица и извършващи обществено полезна дейност „хранително банкиране."

§3. Създава се нов чл. 99а със следния текст:

Регистър на лицата, получаващи дарения за обществено полезна дейност „хранително банкиране" от регистрирани по този закон лица

Ал. 1. Създава се специален регистър на лицата, получаващи дарения от регистрирани по този закон лица за обществено полезна дейност „хранително банкиране", който е публичен.

Ал. 2. В регистъра по ал. 1 се вписват юридически лица с нестопанска цел за общественополезна дейност, които отговарят на следните условия:

т.1. да нямат изискуеми и неплатени данъчни, осигурителни или други публични задължения;

т.2. да нямат през последните 2 години влязло в сила наказателно постановление за нарушение на чл.180, 180а, 181, 182, 185 от този закон;

т.3. да разполагат със склад със система за управление и проследяване на наличностите, в който се съхраняват стоките, получени по реда на чл. 80, ал. 2, т. 7, с оглед данъчен контрол;

т.4. да са регистрирани като оператор с храни от Българска агенция за безопасност на храните.

Ал. 3. Дарения по чл. 80, ал. 2, т. 7 от регистрирани по този закон лица могат да се извършват само в полза на лица, вписани към момента на дарението в регистъра по ал. 1.

Ал. 4 При установени нарушения по ал. 2, органът по приходите служебно заличава регистрацията на лицето от регистъра.

§4. В чл. 102 се създава нова ал. 5 със следния текст:

Ал. 5.„Органът по приходите може по своя инициатива да регистрира и лице, което е нарушило забраната по чл. 80, ал. 2, т. 7, предложение второ. В този случай с ревизионен акт по реда на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс се определят задълженията на лицето по предходното изречение и му се налага и имуществена санкция по чл. 180, ал. 2 от този закон."

§5. В чл. 180, ал. 2 накрая се поставя запетая и се добавя следния текст:

„както и в случаите на нарушение по чл. 80, ал.2, т.7, предложение второ."

§6. В§1 от Допълнителни разпоредби се създава нова т. 82 със следния текст:

Т.82. „Хранително банкиране" е метод за безвъзмездно предоставяне на храни и хранителни продукти от юридически лица с нестопанска цел за

общественополезна дейност, регистрирани като оператори с храни от Българска агенция за безопасност на храните. Дарените храни и хранителни продукти не могат да са предмет на възмездни сделки и се използват единствено в обществена полза."

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛИ РАЗПОРЕДБИ

§7. В Закона за корпоративното подоходно облагане Обн. - ДВ, бр. 105 от 22.12.2006 г.; в сила от 01.01.2007 г.; изм. и доп. бр. 52 от 29.06.2007 г., в сила от 01.11.2007 г.; доп., бр. 108 от 19.12.2007 г., в сила от 19.12.2007 г.; изм. и доп. бр. 110 от 21.12.2007 г., в сила от 01.01.2008 г.; бр. 69 от 05.08.2008 г., в сила от 01.01.2009 г.; изм. и доп., бр. 106 от 12.12.2008 г., в сила от 01.01.2009 г.; изм. и доп., бр. 32 от 28.04.2009 г., в сила от 01.01.2010 г.; изм., бр. 35 от 12.05.2009 г., в сила от 12.05.2009 г.; изм. и доп., бр. 95 от 01.12.2009 г., в сила от 01.01.2010 г.; изм. и доп., бр. 94 от 30.11.2010 г., в сила от 01.01.2011 г.; изм. и доп., бр. 19 от 08.03.2011 г., в сила от 08.03.2011 г.; доп., бр. 31 от 15.04.2011 г., в сила от 01.01.2011 г.; доп., бр. 35 от 03.05.2011 г., в сила от 03.05.2011 г.; изм., бр. 51 от 05.07.2011 г.; изм., бр. 77 от 04.10.2011 г.; изм. и доп., бр. 99 от 16.12.2011 г., в сила от 01.01.2012 г.; изм. и доп., бр. 40 от 29.05.2012 г., в сила от 01.07.2012 г.; изм. и доп., бр. 94 от 30.11.2012 г., в сила от 01.01.2013 г.; доп., бр. 15 от 15.02.2013 г., в сила от 01.01.2013 г.; доп., бр. 16 от 19.02.2013 г.; изм. и доп., бр. 23 от 08.03.2013 г., в сила от 08.03.2013 г.; изм. и доп., бр. 68 от 02.08.2013 г., в сила от 01.01.2014 г.; доп., бр. 91 от 18.10.2013 г., в сила от 01.07.2013 г.; изм. и доп., бр. 100 от 19.11.2013 г., в сила от 01.01.2014 г.; изм. и доп., бр. 109 от 20.12.2013 г., в сила от 01.01.2014 г.; изм. и доп., бр. 1 от 03.01.2014 г., в сила от 01.01.2014 г.; изм. и доп., бр. 105 от 19.12.2014 г., в сила от 01.01.2015 г.; доп., бр. 107 от 24.12.2014 г., в сила от 01.01.2015 г.; изм., бр. 12 от 13.02.2015 г.; изм. и доп., бр. 22 от 24.03.2015 г., в сила от 01.01.2014 г.; изм., бр. 35 от 15.05.2015 г., в сила от 15.05.2015 г.; изм., бр. 79 от 13.10.2015 г., в сила от 01.08.2016 г.; изм. и доп., бр. 95 от 08.12.2015 г., в сила от 01.01.2016 г.:

7.1. В чл. 28, ал. 3 се създава нова т. 5 със следното съдържание:

Т. 5. „дарения на хранителни стоки в полза на юридически лица с нестопанска цел за извършване на общественополезна дейност, вписани в регистъра по чл. 99а от ЗДДС и извършващи хранително банкиране по смисъла на този закон, ако стойността на тези дарения за една календарна година е в общ размер на не повече от 0.5% от годишния оборот на данъчно задълженото лице – дарител и датата на дарението е не по-рано от 30 дни преди изтичане на срока на годност или трайност на съответните хранителни стоки, определен съгласно нормативен акт. Стоките, предмет на дарение по предходното изречение, не могат да бъдат продавани или да са предмет на друг вид възмездна сделка и се използват само в обществена полза.“

7.2. В §1 от Допълнителни разпоредби се създава нова т. 83 със следния текст:

Т.83. „Хранително банкиране“ е метод за безвъзмездно предоставяне на храни и хранителни продукти от юридически лица с нестопанска цел за общественополезна дейност, регистрирани като оператори с храни от Българска агенция за безопасност на храните. Дарените храни и хранителни продукти не могат да са предмет на възмездни сделки и се използват единствено в обществена полза.“

§8. В Закона за Националната агенция за приходите (Обн., ДВ, бр. 112 от 29.11.2002 г., изм., бр. 114 от 30.12.2003 г., изм. и доп., бр. 105 от 29.12.2005 г., в сила от 1.01.2006 г., доп., бр. 105 от 22.12.2006 г., изм., бр. 109 от 20.12.2007 г., в сила от 1.01.2008 г., изм. и доп., бр. 12 от 13.02.2009 г., в сила от 1.05.2009 г., изм., бр. 32 от 28.04.2009 г., доп., бр.

42 от 5.06.2009 г., изм. и доп., бр. 95 от 1.12.2009 г., в сила от 1.01.2010 г., доп., бр. 15 от 23.02.2010 г., изм. и доп., бр. 51 от 6.07.2010 г., в сила от 6.07.2010 г., доп., бр. 54 от 16.07.2010 г., изм., бр. 97 от 10.12.2010 г., в сила от 10.12.2010 г., бр. 98 от 14.12.2010 г., в сила от 14.12.2010 г., доп., бр. 99 от 17.12.2010 г., в сила от 1.01.2011 г., изм., бр. 38 от 18.05.2012 г., в сила от 1.07.2012 г., бр. 94 от 30.11.2012 г., в сила от 1.01.2013 г., доп., бр. 109 от 20.12.2013 г., в сила от 1.01.2014 г., бр. 60 от 7.08.2015 г., изм. и доп., бр. 94 от 4.12.2015 г., в сила от 1.01.2016 г., доп., бр. 95 от 8.12.2015 г., в сила от 1.01.2016 г.)

в чл. 3 (5), изречение 2-ро след думата „бюджетни организации“ се поставя запетая и се добавя текста „ *на юридически лица с нестопанска цел за обществено полезна дейност, осъществяващи хранително банкиране по смисъла на §1, т.82 от допълнителните разпоредби на Закона за данък върху добавената стойност*“.

§9. Законът влиза в сила два месеца след обнародването му в Държавен вестник.

София, 07.04.2016г.

Вносители:

Мартин Димитров

Петър Славов

МОТИВИ

към законопроекта за изменение и допълнение на Закона за данък върху добавената стойност

Социалното въздействие на предложените допълнения в чл. 80, ал. 2 от ЗДДС – като нова т. 7 и в член 28, ал. 3 от ЗКПО – като нова т. 5 би било значимо, предвид немалкия брой хора с ниски доходи в страната, данните за големите обеми храна, която се унищожава годишно, разгледани в контекста на стратегическите цели, които България си е поставила в Националната стратегия за реформи България 2020.

За съжаление, рискът от бедност или социално изключване поставя България на челните места сред държавите членки на ЕС. Равнището на бедност в България е 21.2% или бедни са около 1.544 млн. лица, а 49,3% от населението на страната¹ живее в риск от бедност или социално изключване. Съгласно данните на EU-SILC 45,9% от населението на България живее в тежки материални лишения, като най-засегнати са децата и пенсионерите възрастни хора.

Същевременно, данни от европейско проучване² показват, че в България над 670 млн. килограма храни се унищожават всяка година.

Въпреки това, към настоящия момент, данъчното третиране на даряването на храни е по-тежко отколкото на унищожаването на храни и съответно на производителите/търговците на храни е по-изгодно да бракуват, а не да дарят храни с изтичащ срок на годност. Чрез въвеждане на еднакво данъчно третиране на даренията на хранителни стоки и на бракуването им ще се стимулира даряването на храна и хранителни продукти в полза на различни уязвими групи.

Предложените промени в ЗДДС и ЗКПО имат за цел да облекчат режима на облагането с ДДС на дарения на хранителни продукти с приближаващ срок на годност/трайност в полза на организации за общественополезна дейност с предмет на дейност „хранително банкиране“ в полза на уязвими групи от хора, или лица, които предоставят социални услуги и грижи за такива групи. Традиционно подпомаганите лица от тези организации, включват хора, които поради здравни, възрастови, социални и други независещи от тях причини и обстоятелства в т.ч. природни бедствия и производствени аварии, не могат сами - чрез труда си или доходите си, или с помощта на задължените по закон да ги издържат лица, да осигуряват задоволяване на основните си жизнени потребности. Друга категория лица, подкрепяни от „хранителните банки“ са юридически лица с нестопанска цел за осъществяване на общественополезна дейност и доставчици на социални услуги, хуманитарни организации, с цел осъществяване на хуманитарни функции.

Определени са конкретните параметри на даренията, извършени от данъчно задължени лица на хранителни продукти с приближаващ, но все още неизтекъл срок на годност, за които дарения ще може да се ползва данъчен режим подобен на този при бракуване на хранителните продукти. Предвижда се приравняването на режимите да обхваща само даренията в полза на организации, които имат за основна цел и предмет на дейност хранително подпомагане на уязвими групи от хора по метода на „хранителното банкиране“. Методът обхваща специална система от правила за получаване, складиране и разпределяне на хранителните продукти, която позволява бързото им разпределение и насочване към нуждаещите се в кратки срокове. По този начин се минимизира риска от това до крайния консуматор да достигне храна, която вече е негодна за употреба.

¹ Източник: Изследване на доходите и условията на живот (EU-SILC), 2012, НСИ

² Източник: Participatory Study on Food Waste, 2010, European Commission

С цел осигуряване на правилно прилагане на режима и елиминиране на риска от злоупотреби е предложено включването на легална дефиниция на „хранително банкиране“ в двата данъчни закона, а също така са разписани строги санкции за нарушители, извършили злоупотреби. Така например, лица, получили такива дарения и след това разпоредили ги чрез възмездна сделка /а не безвъзмездно в обществена полза/ ще подлежат на принудителна регистрация по ЗДДС и тежки имуществени санкции по реда на административно-наказателната отговорност, реализираща се по глава 26 от закона. На санкции по реда на същата глава подлежат и „дарителите“, когато чрез симулативно дарение са се отклонили от данъчни задължения по ЗДДС.

Допълнителни гаранции, за да няма ощетяване на държавния бюджет, са предоставени чрез въведения лимит на даренията на храни с изтичащ срок на годност - стойността на тези дарения за една календарна година е в общ размер на не повече от 0.5% от годишния оборот на данъчно задълженото лице – дарител. По този начин се гарантира, че предложените облекчения няма да се използват за заобикаляне на режима по ЗДДС.

Действащият режим на ДДС изисква регистрираното лице – производител и/или извършващ търговия с хранителни продукти, което изцяло или частично е приспаднало данъчен кредит, но впоследствие дари тези хранителни продукти, да заплати данък в размер на ползания данъчен кредит. За сравнение – такава корекция не се извършва при бракуване на хранителни продукти при условията и реда, определени в специалното законодателство. В областта на хранително-вкусовата промишленост то обхваща Закона за храните, Наредба за изискванията към етикетирването и представянето на храните и Наредба № 5 от 25.05.2006 г. за хигиената на храните. Съгласно тези нормативни актове режимът на бракуване е приложим в ограничени хипотези, които са свързани с обстоятелства, които правят хранителните продукти негодни за употреба и/или вредни за здравето. Разходите за бракуване на хранителни продукти са по-ниски, в сравнение с данъка, който се дължи ако тези продукти се дарят преди изтичане срока им на годност/трайност. По този начин, понастоящем производителите и търговските вериги са мотивирани да изчакаат и да изпълнят условията за бракуване и унищожаване на храна, вместо да я дарят.

В подкрепа на предложените допълнения, данните от изследване в европейските държави показва, че в 15³ от държавите-членки на ЕС разходът за ДДС, който фирмите - дарители на храни понасят, е минимален или равен на нула. Там където такъв не е предвиден, са предвидени чувствително по-високи данъчни преференции за дарителите при изчисляване на годишния корпоративен данък.

Предложените допълнения в чл. 80, ал. 2 от ЗДДС и чл. 28, ал. 3 от ЗКПО вземат предвид и насоките на Европейската комисия от септември 2012 г. по отношение на данъчното облагане на дарени храни, а именно, че страните-членки следва да търсят възможни решения, в т.ч. да се допуска дарителите да определят ниска, и дори близка до нулата стойност на храните с изтичащ срок на годност или нарушен търговски вид.

Предложени са промени и в ЗНАП по отношение на реализацията на бързо развалящи се храни, които са отнети в полза на държавата-последните освен на бюджетни организации и БЧК, да могат да се предоставят и на ЮЛНЦ, осъществяващи „хранително банкиране“ за тяхната обществено полезна дейност.

³Напр. Франция, Германия, Испания, Португалия, Хърватия, Унгария, Румъния, Литва, Италия и др.

Предвид заложения стриктен режим на контрол върху този вид дарения, както и разписването на сериозни санкции за нарушителите, не се очаква негативен финансов ефект върху държавния бюджет или злоупотреби.

София, 07.04.2016г.

ВНОСИТЕЛИ:

Мартин Димитров

Петър Славов